

סימן פ

יום ה' זכר בני ברק חיו ליה למצוי תשל"ז.
כבוד בני יקרי מאד נעלה הרב הגאון וכו'
רבי **בנציון יעקב הלוי** שליט"א האב"ד
סידיני יל"ו.

אחדש"ט באב"ר

אשר שאלת במכתבך האחרון כמה דקו"ל יו"ד סי'
סי' וסי' יצא ועוד דאין אנו בקיאים במליחה
לני וחוששים לליר האוסר גם במליחה מעטת, וא"כ
איך קו"ל להלכה באו"מ סי' תל"ט סי' דמחר למלוה
מליחה מועטת במליחה לני על העורות וכו' עליו
להחמיר דאין אנו בקיאים ק"ו מהם דהבא בעבוד
נוגע לאיסור תורה וכתבה שהיא קשיא חמורה, ולדידי
אין מקום לקושא כלל, חדא דגם הכא אינו קרוב
לאיסור תורה דמה דאין אנו בקיאים היינו בין מליחה
לני למליחת קדרה, אבל בין מליחת לני המועטת למליחת
עבוד עורות שהיא יותר אנו בקיאים, ומה שאסרו
בציאה שם מליחת קדרה היינו להרחקה, אבל מליחת
לני לא גזרו. ועוד דעלם הדבר שאין אנו בקיאים במליחת
לני לר"ך ביאור וכו' כל כך נתעטשו הדעות עד שאין
בקיאים מה זה מעט מליחה שהיא רחוקה ממליחת
קדרה וכו' אחת בקיאות לר"ך לזה, אלא ע"כ מה דלא
בקיאים היינו היבא שמה ללני ומלה היטב אלא דלא
כ"כ כמו קדרה דזה כיון שמרגיש היטב טעם המלה
אנו חוששים שהגיע כבר מליחת קדרה, אבל במהר
היטב למלוה רק מעט ממש אין מקום להחמיר גם
בהאי דסי' יצא, והאי דסי' סי' שאני דנראה כבר ליר,
וכדברי מבואר בסי' ד"ה סי' יצא סי' מ"ג ב"ש היד
יהודה יע"ש, ועי' בסי' יד יהודה בפי' הארוך שם
סי' כ'.

סימן פא

בס"ד יום ה' יתרו תשל"ט

כבוד אבדו תלמידי ידו נפשי הכ"ג המופלג
טובא אשרי לו כש"ה מוה"ר **משה שאול**
קליין שליט"א.

אחדש"ט ושי"ה באב"ר

אשר הלעז לפני בענין חיוב דדיקה בלומת הגידין
בזמניו ששכח טובא עריפות בלומת הגידין,
וכתבה כי מליחות עריפות בלומת הגידין לעניניו י'
ג' סוגים — ה' נפוח במקום ל"ה וכל אדם מרגיש
זה וזה ברור לר"ך דדיקה. ב' רוב העריפות היום
ב"ה הם שאדם שאין עסקיו זה הרבה אין מרגיש
כלל שום ריעותא ורק המומחים לאותו דבר. ג' יש

סוג שאין מרגישין כלל מבחוץ ואף המומחים מודים
בדבר, ובכ"ז נמלא הרבה נפסקין ב"ה אחרי הדיוקה.
ושאלת דיון חיוב דדיקה, וזה פשוט מאד שכל שיש
נפוח לפניו חיוב לפתוח ולבדוק כמבואר
ביו"ד סי' ר"ו סי' ע"ט ברמ"א, ובד"ך שאנו בקיאים גם
בזמן הזה ע"פ המבואר באחרונים שם — ואין זה
מדין מיעוט השכח כמש"כ גם כ"י דזה מדין ריעותא
שהיוב דדיקה ברור כמבואר בפוסקים, אבל עיקר
הספק כמה שאינו ניכר לפניו ולמומחה ניכר וכן אם
מחויב לחפש אחר נפוחה, וכן מה שלא ניכר גם למומחה
מבחוץ אם חיוב להכניס עמו להיוב דדיקה כדן
מיעוט השכח כעין דדיקה הריאה בסי' ל"ט, ובדיקה
הושט בסי' ל"ג ברמ"א, ובדיקה הדקין בסי' מ"ו וכמש"כ
פמ"ג שם במ"ז סי' ז' לענין הצעות השכחות בהם
ביומא הקין, ואח"כ הוספת לחקור בזה ואזכיר בדריך
העובדים במשך דבריו.

הנה בתחילה באתי להעמיד דעה חיוב דדיקה השגור
בפי הפוסקים ע"פ המבואר לענין עריפות הריאה,
ומזכיר גם לענין דדיקה תמרי דכדא בחולין י"ח, ע"ש
ברמ"ן ובר"ן — וכן בר"ן חולין י"א ע"כ לענין בית
הרחם אין זו משום רסוק איברים ש"י הר"ן דהגדון
אפילו בשכחי מקשה ללוח ש"י וז"ל אלא מיהא אי
מיעוטא דמחוסקי בשעת לידה הוי מיעוטא דשכח
כיון דאיכא למיקם עלה דמליחא בשכחית מע"ל לא
סמכין ארובא דוכ' לעול דמכ"ע לר"ך לבדוק בסככות
הריאה דמיעוטא דשכח ניכר.

אלא בדבר זה של חיוב דדיקה במיעוט המלוי, פלוגי
ב' שני גאונים עולם הגאון בית אפרים יו"ד
סי' ו' — עם הגאון מבר"י מקרלין בסי' משכנות יעקב
יו"ד סי' י"ז — דדעה הגאון הגר"א ב"ה אפרים
יראה דג' כללים בזה, דאיכא דמיעוט המלוי הו"ל
לעריפות ודאית ר"ל דנמלא אהו ניכר מעריפות גמורים
לא ספק עריפה בזה יש חיוב דדיקה מעיקר הדין כעין
דדיקה עריפות הריאה וכדומה, ב' — איכא דיש מיעוט
המלוי של ריעותות בגון האי דלוחות הלעטות בכו"ס
ל"ג ש"י רמ"א לבדוק, מ"מ כיון דרק וכו'. הריעותא
שכוחא לא עלם העריפה שלפעמים אין רק נקב אי
ריעותא בעור הפנימי לבד וכדומה, בזה הבדיקה רק
מאד התקנה דקדש עומך במותר לך — ולכן ב' רמ"א
כו"ס ל"ג ש"ס. ועוד כי יותר שלא לבדוק כלל ולסמוך
ארובא מלבדוק ולהקל במקום דאיכא ריעותא הרי
דניתן רשות לוותר על הבדיקה ולא כן במקום דאיכא
מיעוט מלוי של עריפות ודאית — והשלישי במקום
דאיכא חזקה איסור בבדיקה ברוב מלויין אלא שחשבה
מומחה בן שר"ך דדיקה לכתחלה לדעת הגאונים וכו'
ברמ"ן מעט מיעוט המלוי, אע"כ דגם אם אינו
מומחה מ"מ לא ברור דהוי עריפה ודאית א"כ מיעוט
ודאית לא שכח מ"מ בחזקה איסור כהאי דבהמה בחיי
בחזקה איסור עומדת עד שידע כמה נשחטה מחמירין

הולדת הריעותה, אי"כ ה"ז כולדה ריעותה לפניו, וכבר כחצתי נולד ריעותה חייב צדיקה לכו"ע ואין זה ענין לצדיקה מיעוט המלוי.

ועוד על"ס חמילת יין אינו דומה במילאוחו לשאר מיעוט המלוי דבין זה צמצמו וצטננו שאינו עומד משקב עמים להיות יין אלא חומק, וכרצו יינות עוברים צמצם מעבר היין לחומק ואי"כ עלול לה יחר מכל שאר השתנות מעוב לרע כגון עריפה וכיו"צ שכי שמתצב נולדים כמה אחוזי עריפה, מ"מ אין זה עבטי כ"כ להיות פושט אורח ולוצש אורח כמו המעבר מין לחומק, ובפרט צימים הקדמונים ועי"כ חיוצו צדיקה יותר.

מ"מ גם אם נקבל על"ס הדמיון מחמילת יין לשאר מיעוט המלוי שדימה המטכנות יעקב מ"מ השיעור של פשרה למחל שהוליד משם לא ידעתי כלל דמשם אין ראי' רק דעשרה למחל נקרא מיעוט מלוי וכבר חייב צדיקה אצל לפטור מיעוט שכי שהיה פחות מעשרה למחל לא שמעין כלל מהחס, ולדרכו ז"ל שהי צורר לראשונים דבכ"מ שהוצר דין מיעוט המלוי יש עכ"פ עשרה למחל לא פחות באחוז דהיינו המתולעים בחמרי דבדא חולין ג"ה — וכן צרכוס איברים בחולין י"א ז"ל דעשרה ממחל עכ"פ מתרסקים בשעת לידה והוא דוחק עמוס נגד הכבדא — וכן לענין רוב מלויים אצל שחיטה מומחים ש"י הרמב"ן דלר"ך לצדוק משום מיעוט המלוי ז"ל דעשרה ממחל המלויין שחיטה אינם מומחים, וכיו"צ במש"כ חוס' יצמח ל"י ע"צ דעטע של רש"י דכל שלא שבה שלשים יום באדם נפל הוא מעטע מיעוט המלוי, אי"כ ז"ל דכל עשרה למחל נפלים הם דפחות מה אינו בגדר מלוי לדעת המטכנות יעקב, והוא רחוק וכל כה"ג הי' לן לרבותיו הראשונים לפי שיעקב זה שהוא היסוד הגדול בחיוב זה של צדיקה מיעוט המלוי.

אבל מה שיראה לענ"ד דענין מיעוט המלוי היינו שהופעת המיעוט ומילאוחו הוא מלוי הרבה דכל רוב צהמות שצפולם וכלל מדינה ומדינה מוחזקים במיעוט עריפות מחמת סירכות הריאה, וכיו"צ לענין ושיעין כס"י ל"ג — וכיו"צ לענין רוב מלויין אצל שחיטה — וכיו"צ לענין ריבוק איברים דבית הרחם, ולעולם אין רוב כשירות בלי מעט עריפות וכמעט מלווה את הרוב בכל עת ובכל מקום, והוא הוכחה שזה עבטיה מילאוחו לגדל רוב כשירות ומיעוט עריפות, וכן יראה מלשון הר"ן הבי"ל לענין בית הרחם ש"י ח"ל איכא למימר דודאי פשיטא לן דברוצא ליכא ריבוק איברים אלא מיהא אי מיעוטא דמתרסקי בשעת לידה הוי מיעוטא דשכיח וכו' ומש"כ קמ"ל דמיעוטא דמתרסקי בשעת לידה מיעוטא דלא שכיח וכו' עכ"ל הר"ן.

דמה קאמר הר"ן דאי מיעוטא דמתרסקי הוי מיעוטא דשכיח, ואין מה שהוחזק מיעוט מחייב שכיח

במיעוט המלוי לצדוק אף דהאיסור הודאי עלמו לא שכיח ומלוי אם מ"מ הריעותה שכיחה ומלוי זה קאור שיטה הבית אפרים שם כפי שהולחי לענ"ד מכללי.

ואמנם המטכנות יעקב הרבה להשיב ע"ז, ודעתו כג' דאף בדבר שמייעוט אינו ודאי איסור רק ספק איסור, חייב צדיקה במיעוט המלוי מעיקר הדין, והרא"י מהלענה אוחזת ש"י הרמ"א דיותר טוב הי' שלא לצדוק דמה שהרמ"א לא כתב בן רק לצדוק רע במיעוט ור"ל דיותר טוב שלא לצדוק הושיטין כלל, ולסמך על עיקר דין דאורייתא דאלוין צהר רוצא גם במיעוט המלוי, מלצדוק ולסמך עלמו על שיטה הסוברים דניקב מלד אחד כשר ולא חיישינן שמא הצריא דהוא קולא גדולה במקום שמונה לפנינו בודאי ספק עריפה דאורייתא.

וסיים המטכנות יעקב אחרי אריכה דבריו דמיעוט המלוי והוא צמצמו של עולם צברנו כשמלה וצבראיות גמורות שדן גמור וחוצה גמורה לצדוק אחריו לצדרי הכל, ואף אחרי ספק איסור, ואין מועיל בזה רוצא וחזקה וסיים לצבל הצדיקה, ויפה לומר הפמ"צ (כו"ס מ"ו) על משליכי דקדקן של צר אוחזות, זהו קולור שיטה המטכנות יעקב לענ"ד.

אלא דיש לי ל"ע רב צבריו להלכה ש"י עוד וכבר נתבאר עד היכן יקרא מיעוט המלוי מהך דגני יין קוסם כמש"ל והוא חלק אחד מעשרה, — ונמשך אחריו כס"י ד"ה וי"ד ל"ע ס"ק ג' שהביא משמו דאם נמלא במקום ההוא שנגרף חלק אי' מעשרה מהנשחטין נקרא מיעוט המלוי — ולדידי יש לעיין בזה עוצא, דהנה עיקר ראיית המטכנות יעקב על יסוד חייב צדיקה במיעוט המלוי הוא במשנתו גיעין ל"א ע"א המניח פירות להיות מפריש עליהן וכו' מפריש עליהן בחזקה שכן קיימין וכו' וקחתי סיפא דז' פרקים צגה צודקין את היין בקדים של מולאי החג וכו' ובשעת כניסה המים לצובר, ובודאי אין רוב ואף מחל מחמילין, ושיעור המיעוט להחמין ג"כ מצוה במשנתו דצ"ג ל"ג ע"צ דתמן המוכר מרחק לחצירו מקבל עליו עשרה קוססות למחל ש"מ דעפי מהבא אין דינו להתקלקל הרי שיעור יין להתקלקל הוא עשר למחל, ושמעין מינה דשיעור מיעוט המלוי כזה כבר חייב צדיקה, ומה קצב הגאון מטכנות יעקב להלכה דדוקא שיעור עשר למחל נקרא מלוי גם לענין עריפות וזה חייב לצדוק וכהיו דפחות מעשר למחל לא נקרא מיעוט השכיח ופטור מצדיקה.

ולא זכיתי לעמוד על דבריו הכ' — לא הרא"י מג' פרקים צודקין — ולא קציעות מיעוט מלוי על עשרה למחל דוקא — דבה צהאי דג' פרקים צודקין כ' הקדמונים משום דבאותן זמנים רגיל היין להחמין, ואי"כ אין הגדון דומה לרוב שיש מיעוט המלוי נגדו אלא דמ"מ אינו ידוע כמה ומתי טולד הריעותה של מיעוט המלוי, משא"כ צין כיון דאיכא קציעות זמן על

גם שכיח לדעת המשכנות יעקב ששכיח נמדד באחוזים של עשרה למאה, אבל למי שיש דאס ניוט שיש מיעוט מהמסקים מחמת ציה הרחם הוי מיעוט שכיח בטבע העולם וכל רוב לידות רגילות מלוות במיעוט לידות שגורמות רסוק איברים, ומדחה לה שכיח שיש חופשה זאת מ"מ אינה שכיחה כלל (אבל סתם עריפה יתכן שאין הופעה המיעוט כלל, רק לעיתים רחוקות, וגם לא בכל מדינה ומדינה).

ועוד ראוי וכוונתו לזה דהא הרמב"ן כ' במלחמות פ"ק דחולין טעם הגאונים ומלריכים בדיקה לכתחילה אע"פ שרוב מלויין אלל שחיטה מומחים משום דזה מיעוט המלוי שאינם מומחין, וכן מפורש בר"ן פ"ק דחולין דהוא מטעם מיעוט המלוי, והרי הרשב"א במשמרת הצית ישב שיטת הרמב"ן שכי' דהוי מיעוט (ודלא כהרא"ה שכי' שכולם מומחין ואין כאן מיעוט כלל) דנימא סמוך מיעוטא לחזקה, וחי' דהוי רק מיעוטא דמיעוטא ולא אמרינן סמוך מיעוטא, והשחא כיון דהוי רק מיעוטא דמיעוטא האין אמרינן דלרוב לנזק לכתחילה משום מיעוט המלוי אם נימא דמיעוט המלוי פ"י בהמשכנות יעקב מיעוט גדול עשרה למאה, אלל כמ"ל דמלוי פ"י שכיח שלעולם רוב מומחין מלווה ממיעוט שאינם מומחין והגם שהוא מיעוטא דמיעוטא מכ"מ יתכן דהוי מיעוט מלוי לענין להלך דדיקה טכ"פ, — ובשיטת הרמב"ן עלמא עיין בראש אפרים ח"צ סי' ל"ט בשפ"א סי' א' — ובחשונה צית אפרים

שם ד"ה וכאשר יעשה. ע"ע ח"ה ב"י פ"ה ה-

ויראהו דזה ג"כ דעת הראון מקדש מעט סי' ל"ט סי' כ' כאשר דן במש"כ כולם בשם תשובה דבר שמואל סי' ר"ם דאין לפי ראות עיני המורה מלוי הרבה במק"א איזה מין עריפה יש להורות לנזק ע"ז לפי המקום והזמן — וכי' תו"ד דגם המהמרים גנאצדה הריאה משום דלא צדק מיעוט המלוי — זה דוקא בריאה דמלוי בקציעות מיעוט עריפות אלל בשאר מיעוט המלוי במקרה כו"ע מודים להרשב"א דדעיבד כשר צלי בדיקה וכ"כ הפרמ"ג סי' ל"ג במ"ז סי' ח"י לענין בדיקה הושע דיעבד לעומת בדיקה הריאה — והיינו ע"כ משום דריעותא דמיעוט המלוי הוא צזה שהמיעוט הוא בטבע צכ"מ ובכל זמן, אי"כ מלוי שהוא רק בתקופה מסוימת ובמקום מסויים אינו רק חומרא לנזק לכתחילה, ואינו מעבד דיעבד, אם לא שטעו תקנה ע"ז בעיר במפורש כמש"כ במק"א שם — ואע"ג דכתבתי בשו"ת שצט הלוי חו"ד סי' י"ד הוה צ"י בשם הדפ"ק לאסור גם דיעבד במשליך הדקין צלי בדיקה הצעות נראה דשם איירי דכבר מלא בועה אלל שלא רוצה לנזק יע"ש, והדפ"ק עלמא שם מחיר משליך דקן לנזק יע"ש.

ע"כ צ"ד נכי דאין ספק דמיעוט השכיח אפי' בתקופה מסוימת ובמקום מסויים דחייב לנזק לכתחילה כמש"כ בשם תשובה דבר שמואל ה"ל וכמש"כ בעניי

ג"כ לענין בדיקה הריאה של עופות צכ"ג צשצט הלוי שם, מ"מ אין ללמוד לגמרי מריאה של צכ"מ לדעת הש"ך סי' ל"ט סי' כ' צ"י וצפ"מ שם דחייב לנזק גם שאר עריפות הריאה, וכן לשאר פוסקים דס"ל בדיקה אחרי שאר עריפות הריאה רק חומרא בעלמא, אין ללמוד מזה דגם צנידון דיון מדאנו מחייבים לנזק אחרי נפוח במקום נזמת הגידין המורה על חשש הפסוקה דיתחייב מזה לנזק גם אם אינו ראה שם ריעותא מצחון כאשר קרה כמה וכמה פעמים, מכ"מ אכתי יש לפקפק דהתם בריאה שני סוגי עריפות הריאה הם (גם אם נימא דכולם משורש נקוצת הריאה כידוע ממה שפלטו הפוסקים צזה) אלל הכא פסוקה הגידין צין אם ניכר הריעותא מצחון — צין אם לא ניכרת כלל שניהם מסוג זה שאנו קבענו עליו דין מיעוט המלוי לחייב בדיקה, אי"כ י"ל דלא ילא חוצת הבדיקה עד שיברר מה אפשר לנזר.

ובכל זאת אומר כיון דרק מעט מאוד אפי' הבקאים צשאר עניני עריפות בקאים לנזק צדין היבא דלא נמא כלל ריעותא מצחון וגם צע"ס בדיקה נזמת הגידין לא צרור כלל לשויה נפשו צזה"י בקאים צדיקה, וכמבואר ברמ"א סי' י"ז ס"ט, וצפרט בעופות הדקין ולי"א גם בעופות הגסים וע"ש צס"י ד"ה סי' י"ח ואע"ג דיש לחלק צין בדיקה לנזק דדוקא צפוח וצכ"ג אין בקואין אלל בדיקה דיון לנ"ד בקאים אמנם לאידך גיסא עיינו ראות דכמעט רובם ככולם אין בקואין צזה, אי"כ טוב אפשר לדמות זה למש"כ רמ"א סי' ל"ג ס"ט צענין התקנה של בדיקה הושיעין משום דשכיח יותר מסירכות הריאה, ובכל זאת מסויים רמ"א דיותר טוב ה"י שלא לנזק כלל ולסמוך ארובא מלנזק ולהקל במקום דאיכא ריעותא, וכו"י טוב יותר לסמוך ארובא מלהכניס עלמא לנזק שלפי הגרסא אין אנו נקראים בקאים צזה, ואמנם אם יש צקי והגדון לפניו ינזק לכתחילה מן הדיון, ואע"ג שאין נדון שלפניו דומה לגמרי להאי דושע דהתם מנע הרמ"א מלנזק מחשש שיסמוך עלמא על שיטת קנת מקילין צניק מצד אחד, מ"מ צע"ס הסביר הגדונים דומים דאם אין בבדיקה בשלימות וחתר לסמוך ארוב, וכעין זה מבואר בתשובה נוי"צ ושאר פוסקים צדין אפשר לנזר דלא אילנין צזה רוצא וסי"ם דה דוקא אם אפשר לנזר עד הסוף לא אם אפשר לנזר רק חלקו.

ואע"ג דצס"י נ"י לענין בדיקה נזמת הגידין שאין אנו בקאים זה סיבה להעתיק וצדין אנו ר"ל דזה צצה להקל וללכת צחר רוצא הנה ההבדל פשוט ציניהם דהתם נפוח וריעותא גמורה לפנינו ואם אין אנו בקאים אם כן ה"א ריעותא שלא נחצברה כשרותה וערפה מספק — אלל צני"ד אחרי שצדקנו כל שמה נזמת הגידין ולא נמא כלל ריעותא, אי"כ לא מוהזק ספק כלל, אלל דאנו רואים לפתוח הרגל אולי נמא ריעותא מצפנים, וגם אם נמא ספק מאוד אם אנו

מוחזקים בקיאים צוה, בענין זה כיון דלא הוחזק הספק לפנינו מהר ללכת בהר רובא, וצפרע דנוגע למניעת הפסידא דרבים, וידוע מה שגדלו כמה פוסקים דבכה"ג אולי מותר להעלים עין מן הבדיקה כיון דסו"ס איכא רוב גמרי, ואמנם פשוט מאד דכל זה בזמן דרבי העיר לא עשו תקנה לבדוק, ושהתקנה תעכב אפי' דיעבד, אבל במקום שעשו תקנה, אין אחרי תקנתם כלום וכדכריהם כן יקום צין להקל צין להחמיר.

והריני ידיך דו"ת
ע"פ ח"ח ס' ק"ב
מצרכך שתזכר להורות הוראות בישראל,
מאפה לחסדי ה'

זומת הגידין לראות אם אין שם נפוחות כל שהוא ולמטה לחתוך בארכובא התחתונה למטה ממקום זומת הגידין ורואים שם הגידין בנקל ובצירור וע"י משמוש קל מותחין הגידין ורואים היטב אם הגידין כשרים וצריאים ורק אין עושין כן ועשה אחת צריהם כיון שאין מחייבים אותם לבדוק באופן זה אינם רואים להעריה עלמם צחינם והאמת שכמעט בכל פעם שאני בודק עופות שכבר עברו בדיקה זומת הגידין ואח"כ אני בודק כמשי"כ לעיל אני מוצא עריפות גמרים ולדברי מרן שליט"א זה בלעד הם בגדר מיעוט המלוי וא"כ אמאי לא נחייב שיבדקו באופן הכ"ל שהיא היותר קלה והיותר נעימה.

ומ"ש עוד מרן שליט"א שאיתא באחרונים להחיר בהפ"מ שלא לבדוק אחר מיעוט המלוי לכאורה כל מיעוט המלוי הוא הפסד מרובה ולבדוק אחרי ריאות של העופות ג"כ זה הרבה פעמים להפסד גדול מאוד ואפי"כ יקום הדיון את הבה, ומה שהתירו הוא רק אם היה לורך גדול כגון שאין בשר אחר לגורך וי"ע כעין שאיתא בשו"ת חת"ם יריד סי' מ"ה בסריכא היואלת מהמסם לפרשם והוצא צפת"ש סי' מ"א ס"ק י"ג אבל בלא"ה לא...

סימן פב

כבוד ידידנו הבגה"ל יקר רוח ונפש הרב
ר' דוד טאוב שליט"א מלפנים אב"ד חפרה
יושב באהלה של תורה פה עיה"ק יל"י.

אחדש"ט וס"ת צאה"ר
לבבך קבלתי מכתבו היקר ויפה הניע כל השניות ויפה דן בענין ראש כבש שנמלח שלם בלי פתיחת הראש ובלי הולאת המוח — הנה מה שאמר המוח וקרומיו עפ"י המצואר סי' ע"א — וכן מה שאמר ע"מ הגולגולת כיון דהוי כמולח בכלי שא"מ כמצואר שם באחרונים דכה"ג גם הכלי אסור וה"ה הבא ע"מ הגולגולת, וכן מה שאמר הלחיים אם יומא דאחרי מליחה נסתמין נקבי פליטה והו"ל דינו כדן נמלח מ"ד אחד להאי שיער כמצואר סי' ס"ט צה שפיר כתב להלכה.

איברא משי"כ לאסר גם הלשון מכה חשש בשר שנמלח מ"ד אחד, ונמלח בלא הדחה קמיתא ויש דם צעין וצפרע צפה בשעת שחיטה — הנה נמשך צוה אחרי משי"כ הגאון מהרש"ק בהבחותיו לפמ"ג צמ"ז סי' ס"ט ס"ק י"ג דיש לאסור הדקין מצפנים מחשש כנמלחו בלא הדחה קמיתא (היבא דנמלח העוף רק במחצית), ובפנים יש דם צעין ואם יש כח במלח לפלוט מעבר לעבר הוי כנמלח בלא הדחה קמיתא יע"ש"ה והוצא ג"כ בד"ת סי' ס"ט ס"ק פ"ה — וא"כ לדעתו ה"ה

הערה מתלמידי הה"ג הנ"ל

עפ"מ שפסק מרן שליט"א שמיעוט המלוי הוא אף פחות מאחד לשער כמו שהוכיח בתשובתו בראיות חתומות מראשונים ואחרונים א"כ היה לכאורה לורך לחייב לבדוק בזומת הגידין בכל עוף כיון שהוא מלוי שיהיה עריפה ודאי אף שאין מרגישים שום ריעוהא מצחוץ ואף דעיקר תקנת חז"ל היתה צריאה ששם היא צבע כמשי"כ מרן שליט"א מ"מ אם נולד ריעוהא בזמן מבויס ובמדינות מסוימות אפי"כ ראוי שגדולי האחרונים הסכימו שיש לעשות תקנה לחייב לבדוק כמשי"כ הפמ"ג סימן מ"ז מ"ז ס"ק ז' לענין דקום ובימין ל"א מ"ז ס"ק ג' בשם תב"ש לענין מים צראש וכו' פעמים לאין ספור, ומ"ש מרן שליט"א כיון שהרמ"א כתב שאין אלו בקיאים בבדיקה זומת הגידין ע"כ אין לבדוק אחר עריפות כיון שא"א לצרר עד תכליתו ובעין זה מצואר צו"ס נוב"י חו"ד סי' מ"ג וסי' נ"ג לענין ס"ס, לכאורה מדברי הפוסקים לא מוכח כן דהנה בדקים שכתב הפמ"ג שאם יש חשש בשר שהרופא גורדו יש להחמיר ואפי"כ לריך לבדוק אחר הדקין כמשי"כ מרן שליט"א בשם הפמ"ג ואין אומרים כיון שא"א לצרר העריפות לגמרי לא נלריך לבדוק וכן צריאות של עופות שפסק מרן שליט"א בספרו הגדול שצט הלוי ח"צ וי"ד סי' י"ד אות ב' לחייב בדיקה והרי שם רוב העריפות הם מעטם א"א בקיאים בצבר שהרופא גורדו וא"א בקיאים בבדיקה סמפנות ובבדיקה הקרום כמשי"כ הע"ז סימן נ"ג ס"ק ו' בשם רש"ל דצריאה של עוף א"א בקיאים כ"כ ואפי"כ הריך בדיקה ואם ימלא חשש יעריף ה"י כן יבדוק בזומת הגידין ואם ימלא חשש כל שהוא יעריף ובדיקתו תהיה רק לראות אם יש חשש וריעוהא והאמת בבדיקה זומת הגידין יותר קל לראות אם הם שלימים שהוא דבר הנראה לעיניים משא"כ צריאה הוא מומחיות לידע אם נתקלקל והגיע לגדר בשר שהרופא גורדו או לא, והרבה פעמים יש חילוקים צין מורי הוראות ומה שמגשיר האחד מעריף השני, והאמת שדברתי הרבה פעמים עם מומחים לדבר זה וכולם מודים שאם בודקים לאט במקום